

INSTITUT MIQUEL BIADA

Doneu-me un punt de suport i mouré el món

TREBALL DE RECERCA

L'AUTISME EN L'ADOLESCÈNCIA

YVETTE VIVIENN BOICO

CURS 2019-2020

Tutora del treball: Laura Chacón

MATARÓ, 2019

Agraïments a la meva tutora del treball Laura Chacón que m'ha donat suport, m'ha aconsellat i m'ha orientat de manera essencial. També cal donar les gràcies als professors que han col·laborat en fer l'enquesta, a la psicòloga Bibiana Morón per tota la informació que m'ha facilitat i a tot l'equip de Junts Autisme, que han tingut molta paciència amb mi i han sapigut donar-me els consells i l'empatia necessària per poder entendre el complex món de l'autisme.

RESUMEN

Mi trabajo trata sobre el autismo. El objetivo es concienciar al mayor número de personas posibles sobre qué es el autismo y cómo tratar a una persona que lo padece mediante un video.

A lo largo de este trabajo podemos ver qué es este trastorno, una breve historia de su conocimiento, las causas posibles del autismo y su diagnóstico en la adolescencia, en mujeres (ya que este resulta bastante menos comparado con el de los hombres) y el porqué de su aumento en los últimos años.

Uno de los apartados que me parece más importante a destacar es el apartado donde explico la realidad de algunos mitos que aún se creen.

Como parte práctica, hice un diario sobre mi voluntariado en la asociación Junts Autisme donde he pasado un mes entero dando soporte a diferentes adolescentes con algún grado de autismo, hice una entrevista a Bruno Castejón, campeón de España de piragüismo e hice una encuesta a los profesores del instituto Miquel Biada. A raíz de los resultados de la encuesta, hice una lista de lo que pueden observar los profesores en alumnos con TEA y algunas indicaciones para tratar a estos alumnos en diferentes ámbitos para facilitar su etapa en la secundaria.

En conclusión, en este trabajo podemos ver la información que he recogido, mi experiencia con adolescentes con autismo y mis conclusiones sobre el conocimiento del profesorado de mi instituto.

ABSTRACT

My project is about autism. The objective is to make as many people as possible aware of what autism is and how to treat a person with autism through video.

Along this work we can see what this disorder is, a short history of its knowledge, the possible causes of autism and its diagnosis in adolescence, in women (considering this is much less compared to that of men) and why it has increased in recent years.

One of the sections that I think is most important to highlight is the section where I explain the reality of some myths that some people still believe.

As a practical part, I did a journal about my volunteering at the Junts Autisme association where I have spent a whole month supporting different teenagers with some degree of autism, I did an interview with Bruno Castejón, champion of canoeing in Spain and I did a survey of the teachers of the Miquel Biada institute.

As a result of the results of the survey, I made a list of what teachers can observe in students with ASD and some indications for treating these students in different academic circles to facilitate their stage in secondary school.

In conclusion, in this work we can see the information I have collected, my experience with teenagers with autism and my conclusions about the knowledge of my school's teachers.

ÍNDEX

HIPÒTESI	5
INTRODUCCIÓ DEL MEU TREBALL	5
INTRODUCCIÓ DE L'AUTISME	6
4.1 Què és l'autisme? A quantes persones afecta?	6
4.2 Des de quan coneixem l'autisme?	6
4.3 Causes de l'autisme	8
4.4 Graus de l'autisme	9
4.5 Diferències entre l'autisme i l'Asperger	10
4.6 Característiques en l'adolescència	11
4.7 Mites sobre l'autisme	12
DIAGNÒSTIC	14
5.1 La diagnosi en l'adolescència.	14
5.2 L'augment de la diagnosi en els últims anys	14
5.3 Diagnosi en dones	15
6. COMUNICACIÓ SOCIAL DURANT L'ADOLESCÈNCIA	16
7. DIARI SOBRE EL MEU VOLUNTARIAT A JUNTS AUTISME	17
7.1 Què és Junts Autisme?	17
7.2 Quin és l'objectiu de Junts Autisme?	18
7.3 Com vaig aconseguir ser monitora?	18
7.4 Dia a dia	19
7.5 Colònies a Junts Autisme	31
7.6 Aquest ha sigut el final del meu voluntariat?	33
8. BRUNO CASTEJÓN , CAMPIÓ DE PIRAGÜISME	34
9. L'AUTISME EN LA FICCIÓ	35
10. RESULTATS ENQUESTES AL PROFESSORAT DEL BIADA	36
11. INTERVENCIÓ DEL PROFESSORAT DAVANT D'UN ALUMNE AMB TEA	39
11.1 Què poden observar els professors d'un alumne amb TEA?	39
11.2 Indicacions i consells a tenir en compte per als professors	40
12. VIDEO	42
13. CONCLUSIONS	43
14. LLISTA DE REFERÈNCIES	44
14.1 Webgrafia:	44
14.2 Bibliografia	44

1. HIPÒTESI

Amb aquest treball vull demostrar que és possible concienciar sobre l'autisme als adolescents i al adults mitjançant la difusió i fent arribar al màxim de persones el meu video

2. OBJECTIUS

El meu objectiu principal és concienciar sobre l'autisme a les persones neurotípiques, és a dir, a les persones que no manifesten cap comportament autista o comportaments neorològics atípics, fent un video explicant què és l'autisme i com tenir un bon tracte amb les persones que el pateixen.

Un altre objectiu del meu treball és donar informació al professorat de l'institut Miquel Biada al professorat en general i amb l'ajut de Junts Autisme donar formació a tots els professors, per així donar un millor suport als alumnes de l'institut que tenen TEA.

3. INTRODUCCIÓ DEL MEU TREBALL

El meu treball consisteix en la investigació sobre l'autisme en l'etapa de l'adolescència. Per fer la meva investigació més propera a l'autisme he fet un mes de voluntariat en una associació per persones que pateixen el Trastorn de l'Espectre Autista.

Vaig decidir fer el meu treball sobre l'autisme perquè tot i que en l'actualitat molta gent parla sobre ell, poca gent sap què és realment l'autisme, com actuar davant una persona que la pateix o encara creuen mites que en realitat són falsos.

4. INTRODUCCIÓ DE L'AUTISME

4.1 Què és l'autisme? A quantes persones afecta?

El **Trastorn de l'espectre autista (TEA)** i l'autisme són els termes generals que donen nom a un grup de trastorns complexos del desenvolupament cerebral (neurodesenvolupament).

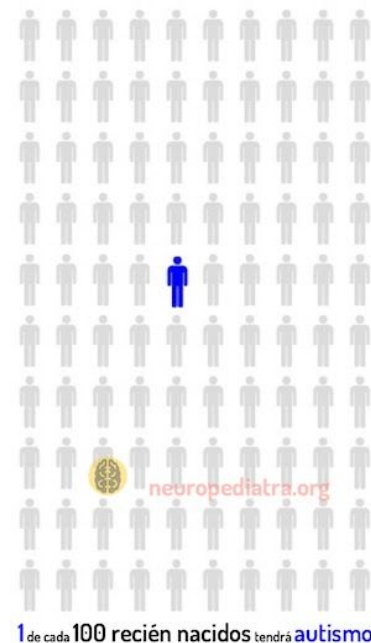
Etimològicament, la paraula autisme prové del grec *eafismos* que significa "tancat en un mateix".

Aquests trastorns es caracteritzen per presentar diversos graus de dificultat en la interacció i la comunicació social, així com per la tendència a realitzar conductes repetitives.

Existeix un cas de trastorn de l'espectre autista per a cada 100 naixements al món.

Als Estats Units, per exemple al voltant d'1 de cada 68 nens està identificat amb algun trastorn de l'espectre de l'autisme. A Espanya es calcula que unes 350.000 persones ténen diagnòstic d'autisme. Aquesta xifra suposa un augment de deu vegades en la prevalença al llarg dels últims 40 anys.

Aquest augment s'explica, en part, per la millora en el diagnòstic, així com per la conscienciació sobre el trastorn.

4.2 Des de quan coneixem l'autisme?

El concepte d'autisme va ser introduït pel psiquiatra suís Eugen Bleuler en 1911 com una de les característiques de l'esquizofrènia on descrivia el retraïment autista com el rebuig al contacte amb les persones i un dèficit amb la relació amb la realitat.

Trenta anys més tard, Leo Kanner, va ser el primer metge en intentar descriure l'autisme a través de les classificacions dels comportaments dels nens. Va treure les següents característiques:

Leo Kanner en 1955

- 1.- "Una profunda falta de contacte afectiu amb altres persones". Els nens mostren poc o cap interès per altres persones, tendint a no mirar-les i a no mostrar cap tipus de resposta emocional cap a ells. Estan socialment aïllats.
- 2.- "Un desig obsessiu per mantenir tot igual". Aquesta característica també s'observa en diferents rituals que realitzen i que repetiran una i altra vegada sense variació.
- 3.- "Una afició extraordinària pels objectes".
- 4.- "Dificultats comunicatives"
- 5.- "Un potencial cognoscitiu molt alt". Tenen un aspecte intel·ligent i reflexiu.

Així en 1943 va publicar un treball titulat "Autistic Disturbances of Affective Contact" (Trastorns Autistes del Contacte Afectiu) on explicava aquestes conclusions de la seva investigació i va servir com a base dels estudis moderns sobre l'autisme.

Kanner va ajudar a posar nom a un trastorn, a identificar-lo, a atreure l'atenció dels pediatres i psiquiatres sobre aquests símptomes, al fet que aquests nens fossin, per primera vegada, estudiats, diagnosticats i atesos.

Però un altre home té un paper important en l'estudi de l'autisme i és Hans Asperger. Hans i Leo van treballar en conjunt en Austria el 1994 i va definir el que avui coneixem com a Síndrome d'Asperger.

Tant Hans Asperger com Leo Kanner van donar peu a la comprensió actual del Trastorn de l'Espectre Autista, però encara queda molt per investigar.

4.3 Causes de l'autisme

No hi ha una causa única de l'autisme, de la mateixa manera que no hi ha un únic tipus d'autisme.

Factors genètics

En els últims cinc anys, els científics han identificat una sèrie de canvis genètics o mutacions associades amb l'autisme. Ja s'han identificat més de 100 gens de risc d'autisme. No obstant això, en la majoria dels casos no hi ha una sola mutació, sinó una combinació complexa i variable de risc genètic i de factors ambientals que influeixen en el desenvolupament del cervell.

Factors ambientals

Poden intervenir abans i durant el part. Els que tenen major evidència d'augmentar el risc d'autisme són:

- Malalties de la mare durant l'embaràs que desencadenen importants reaccions immunològiques.
- Prematuritat extrema, amb molt baix pes en néixer.
- Dificultats durant el part, sobretot aquelles en què s'exclou el subministrament d'oxigen al cervell del nadó.
- Tractament per a l'epilèpsia (tractament amb àcid valproic durant la gestació).
- Edat avançada dels pares en el moment de la concepció (tant de la mare com del pare).

Agents infecciosos

- Algunes infeccions (com l'herpes genital, febre ...)
- L'exposició a substàncies (com pesticides agrícoles) durant l'embaràs poden provocar malformacions i alteracions del desenvolupament neuronal del fetus.

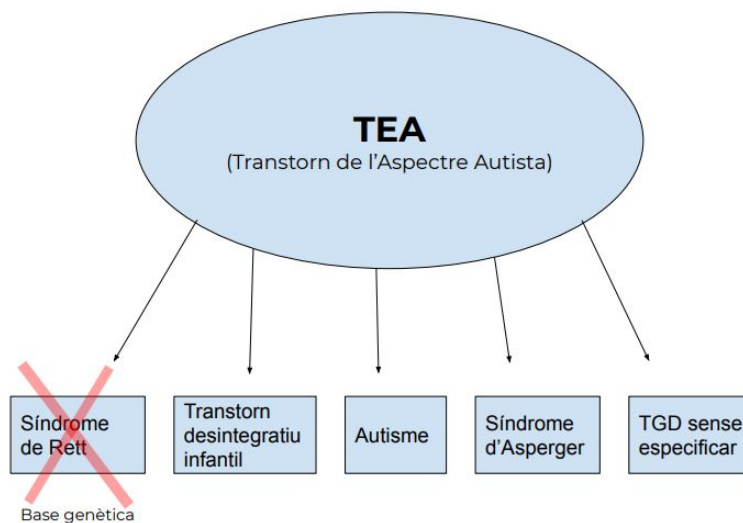
Factors descartats

- **Vacunes:** Cada família té una experiència única amb un diagnòstic d'autisme i, per a alguns, correspon amb el moment de la vacunació dels seus fills. Tot i així, els científics han realitzat una àmplia investigació durant les dues darreres dècades per decidir si hi ha algun vincle entre la vacunació infantil i l'autisme. Els resultats d'aquesta investigació són clars: les vacunes no provoquen autisme.

4.4 Graus de l'autisme

No totes les persones que tenen autisme comparteixen les mateixes característiques, és per això, que se separen en diferents tipus i reben un nom diferent. Quan menys sigui la comunicació que poden establir amb la resta de persones, major serà el grau d'autisme.

A continuació, podem veure un esquema dels graus que poden haver dintre del TEA.

Extret de la formació de Junts Autisme

Síndrome de Rett: Es creia que era un grau de l'autisme, però finalment es va descobrir que té una base genètica. Per tant, es va descartar com a grau de l'autisme. Aquest trastorn es caracteritza perquè tot i que al principi hi ha una evolució normal en la persona en els primers anys de vida, més tard és per l'ús voluntari de les mans, moviments característics de les mans, un creixement retardat del cervell i el cap, dificultats per caminar, convulsions i retràs mental.

-
1. **Trastorn desintegratiu infantil:** És un tipus de trastorn de l'espectre autista poc conegut que es manifesta en nens que presenten un desenvolupament normal els primers anys, però a partir dels 3 o 4 anys, comencen a perdre capacitats guanyades, com per exemple passar de parlar amb frases a no emetre cap paraula o vocalització

 2. **Autisme:** Engloba diferents graus que es poden dividir en el següents:
 - Grau 1: Necessiten ajuda
 - Grau 2: Necessiten ajuda notable
 - Grau 3: Necessiten ajuda molt notable

A mesura que augmenten aquest nivells, augmenta la seva dependència sobre alguna persona i disminueix la facilitat en la comunicació. A més a més, influeix en la motricitat de la persona.

 3. **Síndrome d'Asperger:** És un trastorn del desenvolupament afecta la interacció social recíproca, la comunicació verbal i no verbal, una resistència per acceptar el canvi.

 4. **TDG sense especificar:** El terme "Trastorn Generalitzat del Desenvolupament" és utilitzat per professionals per referir-se a nens amb autisme i trastorns relacionats. No obstant això, s'hauria de saber que hi ha molt desacord entre els professionals pel que fa de la classificació del TDG.

4.5 Diferències entre l'autisme i l'Asperger

En moltes ocasions se sol confondre l'autisme amb l'Asperger. Aquesta confusió és deguda a que l'Asperger és una branca del que anomenem Trastorn de l'Espectre Autista, però hi ha diferències en el comportament de les persones depenent del què pateixen. Algunes de les diferències més notables són les següents:

- L'autisme normalment és diagnosticat als primers anys de vida, al voltant dels 3 anys, però l'Asperger es pot diagnosticar més tard ja que aquest presenta una capacitat intel·lectual superior.
- Les persones que pateixen d'autisme tenen majors dificultats en el llenguatge, però les persones amb Asperger tenen un vocabulari més extens i no tenen aquestes dificultats.
- La motricitat en els adolescents amb Asperger pot ser més difícil que no en els que tenen autisme.
- Pel que fa a la conducta social, a diferència d'un adolescent amb Asperger, la persona amb autisme és conscient del seu aïllament i busca la manera de poder relacionar-se amb altres nois, tot i que pot ser complicat.

4.6 Característiques en l'adolescència

Cada persona té un cas diferent dintre del TEA, no hi ha dos casos iguals, però moltes persones coincideixen en diferents aspectes del seu comportament, he aquí un llistat de característiques d'alguns aspectes:

Comunicació i llenguatge:

- Deteriorament general de les habilitats
- Agressivitat
- Hiperactivitat o hipoactivitat
- Conductes destructives
- Pèrdua d'habilitats comunicatives
- Pèrdua d'habilitats lingüístiques

Interessos i activitats

- Conductes repetitives
- Rituals

Àrea cognitiva

- Bon nivell memorístic
- Dèficit de la flexibilitat del pensament
- Dèficit de la imaginació i creativitat

Motricitat

- Lentitud en els moviments
- Malaptesa (manca de destresa)

Aspecte social-emocional

- Poca empatia
- No entenen les intencions dels altres
- Dificultat per reconèixer la diferència entre conducta apropiada i inapropiada
- Reclama excessiva de l'atenció de l'adult
- Ingenuïtat

Comunicació i llenguatge

- Retard en el desenvolupament del llenguatge
- Problemes primerencs de comprensió
- Nivell de vocabulari desproporcionat per la seva edat
- Pot semblar sord

Conducta

- Dificultat en el joc interactiu
- Dificultats per compartir
- Trastorns d'aprenentatge
- Hiperactiu i ansiós
- Basada en jocs repetitius

Trets bàsics

- Alteració del llenguatge i la comunicació
- Alteració en les relacions socials
- Alteració en la reciprocitat

4.7 Mites sobre l'autisme

Malgrat tots els estudis que hi ha sobre l'autisme, encara hi ha una creença generalitzada sobre mites que realment són falsos. Aquests són alguns:

• És una malaltia.

L'autisme no és una malaltia. Una malaltia té una sèrie de símptomes que poden ser tractats, a més a més, a diferència d'un trastorn, una malaltia presenta alteracions

anatòmiques i té una causa reconeguda pels especialistes.

- **Aquells que ho pateixen no poden sentir emocions.**

La manifestació d'emocions pot ser difícil per una persona, però això no vol dir que no tinguin emocions com la resta de persones.

- **No parlen.**

Les persones que pateixen d'autisme, tenen dificultats per comunicar-se i relacionar-se amb altres persones, tot i així, poden parlar.

- **És causat per les vacunes.**

Gràcies a molts estudis s'ha pogut comprovar que es tracta d'una falsedat.

Les vacunes són eficaces i segures, poden produir febre o grandellada, però no són la causa de l'autisme.

- **Algunes dietes ajuden a curar.**

Els trastorns no tenen "cura". Una dieta no farà que una persona deixi de tenir autisme.

- **No els agrada relacionar-se.**

Les persones amb autisme tenen dificultat per relacionar-se, per això pot semblar que no els hi agradi relacionar-se, però no és correcte.

- **Són molt intel·ligents.**

Degut a estereotips d'algunes series de televisió com *The Good Doctor* o *The Big Bang Theory* han fet creure que les persones amb autisme tenen una intel·ligència superior, però es dona en pocs casos. Segons explica la neuropediatra Ángeles Schteinschnaider, aquesta condició no és exclusiva de l'autisme i, segons diu, es dona quan una persona que té una discapacitat intel·lectual en general, té una habilitat superior a la mitjana per a la música, l'art, la memòria o càlculs matemàtics

5. DIAGNÒSTIC

Els metges diagnostiquen el trastorn de l'espectre autista gràcies a la observació del comportament i el desenvolupament d'aquella persona. En general, es pot diagnosticar al voltant dels dos anys d'edat. És important que les persones diagnosticades comencin el tractament el més aviat possible.

5.1 La diagnosi en l'adolescència.

Durant l'adolescència, a causa de l'assistència a les escoles a vegades pot ser reconegut gràcies al professorat i així l'alumne pot ser avaluat per un equip de l'escola i posteriorment de la primera avaluació de l'institut, es pot recomanar la avaluació del metge o fer una avaluació addicional d'un especialista com podria ser:

- Pediatres del desenvolupament (metges que tenen una capacitació especial en el desenvolupament dels nens i en els nens amb necessitats especials).
- Neuròlegs pediàtres (metges que tracten el cervell, la columna vertebral i els nervis).
- Psicòlegs o psiquiatres per a joves (metges que saben sobre la ment humana).

Cal recalcar que el diagnòstic en adolescents i adults comparteixen les mateixes característiques de valoració dels nens tot i que s'han d'adaptar.

5.2 L'augment de la diagnosi en els últims anys

Segons l'últim càlcul realitzat pel Centers of Disease Control and Prevention dels EUA (CDC) 1 de cada 68 nens pateix autisme. És un increment d'un 30% respecte a les dades del 2008.

Identified Prevalence of Autism Spectrum Disorder

ADDM Network 2000 – 2012
Combing Data from All Sites

Surveillance Year	Birth Year	Number of ADDM Sites Reporting	Prevalence per 1,000 Children (Range)	This is about 1 in X children...
2000	1992	6	6.7 (4.5–9.9)	1 in 150
2002	1994	14	6.6 (3.3–10.6)	1 in 150
2004	1996	8	8.0 (4.6–9.8)	1 in 125
2006	1998	11	9.0 (4.2–12.1)	1 in 110
2008	2000	14	11.3 (4.8–21.2)	1 in 88
2010	2002	11	14.7 (5.7–21.9)	1 in 68
2012	2004	11	14.6 (8.2–24.6)	1 in 68

Taula d'augment del diagnòstic d'autisme d' Autism and Developmental Disabilities Monitorin.

L'augment del diagnòstic de l'autisme en els últims anys és degut a que es basa en criteris de valoració que s'han canviat i adaptat amb el temps gràcies a l'augment del coneixement d'aquest trastorn i la perceptibilitat dels metges al TEA.

Hi ha altres factors que han fet que la diagnosi d'aquest trastorn hagi augmentat. Alguns són la disminució de la diagnosi en el retard mental gràcies a que ja no es diagnostica l'autisme com a retard. Altre factor que representa el 10% de l'increment és l'augment de l'edat dels pares i un 4% d'aquest creixement és degut als factors ambientals. No obstant això, el 46% del creixement del diagnòstic queda encara sense explicar.

5.3 Diagnosi en dones

Segons les dades publicades el 2012 pel CDC (Centre for Disease Control and Prevention: centre per al control de malalties i la seva prevenció), l'estudi d'homes i dones considerats i considerades dins de l'espectre de l'autisme és de 4 a 1; manifestant-se en 1 nen de cada 54 estudiats, i en 1 nena, d'entre 252. És a dir, la diagnosi en dones és molt més baixa que en homes.

Els símptomes de l'autisme en les dones no són gaire diferents dels dels homes.

Malgrat això, investigadors creuen que les dones i les nenes tenen més probabilitats ocultar-ne els símptomes.

Les formes comunes de camuflatge inclouen:

- Obligant-se a posar-se en contacte visual durant les converses
- Preparant acudits o frases amb antelació per utilitzar-los en la conversa
- Imitant el comportament social dels altres
- Imitant expressions i gestos

Si tant els homes com les dones amb autisme poden camuflar els símptomes, sembla ser més freqüent en dones i nenes. Això podria explicar per què tenen menys probabilitats de diagnosticar autisme en elles.

És important tenir en compte que els estudis sobre diferències entre l'autisme en dones i homes han estat molt petits o defectuosos. Els experts encara no tenen cap informació definitiva sobre aquestes diferències, inclosos si són reals o només són un resultat del camuflatge.

6. COMUNICACIÓ SOCIAL DURANT L'ADOLESCÈNCIA

La comunicació dins de l'autisme és una de les majors dificultats, algunes persones amb autisme eviten el contacte, fins i tot amb els seus pares, però en l'adolescència poden arribar a desenvolupar un intens desig de contacte amb els altres.

Durant l'adolescència els nens amb autisme tenen una gran millora en la seva capacitat comunicativa i volen formar part de les converses, el qual ajuda a tenir un avanç en la comunicació social.

Tot i així tenen problemes per parlar quan és el seu torn, poden interrompre el que diu una altra persona, poden deixar llargues i incòmodes pauses, diuen moltes frases estereotipades (expressions que indiquen una falta de naturalitat en la conversa i són massa formals) o fins i tot poden fer sentir un sentiment d'avorriment o d'incomoditat a la persona amb la que està parlant.

7. DIARI SOBRE EL MEU VOLUNTARIAT A JUNTS AUTISME

Voluntaris, terapeutes i nens i nenes a les colònies de Junts Autisme 2019

7.1 Què és Junts Autisme?

Junts neix arran de la transformació de l'Associació Aprenem Maresme a la Fundació Junts Autisme. Aprenem Maresme era una associació nascuda el 2010 a Arenys de Mar per iniciativa d'un col·lectiu de pares i mares amb la idea de defensar els drets dels seus fills i filles, donar resposta a les necessitats de les famílies de persones amb TEA, impulsar serveis especialitzats a la comarca del Maresme i altres zones d'influència i sensibilitzar el conjunt de la societat catalana sobre la realitat de l'autisme. En la transformació en Fundació, conservem la filosofia que va inspirar la creació de l'associació de l'any 2010 igual que els fins fundacionals.

La seva missió és defensar els drets i la dignitat de les persones amb autisme per tal de millorar la seva qualitat de vida i la de les seves famílies, impulsant serveis que garanteixin la seva inclusió escolar, social i laboral, oferint serveis de qualitat, garantint l'atenció al llarg de tota la vida i incidint en la transformació dels serveis i polítiques adreçades a aquests col·lectius. Tot això per donar valors com l'empatia cooperació i la proximitat.

7.2 Quin és l'objectiu de Junts Autisme?

Aquesta organització dona informació, orientació i suport emocional a les famílies. Suport en l'educació i en la transició a la vida adulta perquè aquesta etapa pot determinar el futur de l'infant, activitats d'oci i formació per a les persones que vulguin formar part d'aquest entorn amb persones amb autisme.

7.3 Com vaig aconseguir ser monitora?

Gràcies a les xarxes socials, o més bé a Instagram, vaig trobar aquesta associació que dona suport a les persones que pateixen autisme i als seus familiars. En veure que buscaven voluntaris pel seu casal d'estiu no vaig dubtar, sabia que havia de participar en el projecte i els hi vaig enviar un missatge.

Vaig parlar per correu amb una de les coordinadores de Junts Autisme. Als pocs dies vaig fer una entrevista i més tard una formació. Entre els meus companys, hi havia gent de la meva edat i gent adulta i tots teníem en comú les ganes d'ajudar.

En aquest diari explicaré el meu dia a dia, les experiències més destacades durant el meu voluntariat al casal d'estiu amb l'organització Junts Autisme.

Durant el casal estaré amb el grup ESO (13,14 i 15 ANYS)

M'assignaran a una persona amb TEA per donar-li suport, a part dels monitors i terapeutes que m'acompanyaran en tots els moments.

Els nois del casal tenen diferents graus, alguns tenen graus molt lleus d'autisme, altres un més greu o altres tenien Asperger.

7.4 Dia a dia

8 de juny:

Avui ha sigut el meu primer dia de voluntariat a Junts. La Jacqueline, una amiga, i jo vam anar a Can Parpers a passar el matí amb els nens petits. El camí el vam fer amb la família d'en Mario, un nen de 8 anys que pateix el trastorn de l'espectre autista. Més tard, han vingut tres nens més i dues voluntàries més, la Judit i la Carmina, que ens van ajudar moltíssim.

Ens van assignar a cadascuna un nen. Jo em vaig quedar amb en Josep, un nen de 8 anys. Junts vam jugar a la pilota una estona, tot i que semblava una mica difícil per ell agafar-la, vaig suposar que era per malaptesa. Seguidament, vam esmorzar tots plegats. En Josep va portar unes galetes amb xocolata que va posar a la taula on donava molt el sol, i al cap d'una estona, es van fondre. Ell em va dir "Oh, no! S'ha fos! Te les vols menjar tu?" Cosa que em va fer gràcia, i alhora em va produir tendresa que ho volgués compartir amb mi, ja que de vegades aquests nens tenen dificultat per compartir els seus objectes amb els altres.

En acabar d'esmorzar, vam fer papiroflèxia, i en veure que en Josep començava a posar-se nerviós perquè no aconseguíem fer un llop, vam anar a veure els conills que acabaven de néixer. En Josep no agafava bé el petit conill i li feia mal, tot i que li vaig repetir en diverses ocasions com l'havia d'agafar. Com que no se'n sortia, vam anar a veure els altres conills més grans, i com era d'esperar, en Josep li va passar el mateix. El conill es va escapar, i vaig haver d'anar a buscar-lo.

El matí va acabar després de veure les gallines i muntar a cavall, cosa que en Josep no va voler fer.

1 de juliol:

Avui m'he llevat nerviosa. Pensar que aquest mes m'esperen un munt de noves sensacions i experiències juntament amb nens amb TEA em fa sentir entusiasmada, tot i que tinc moltes ganes de conèixer el noi amb autisme al qual he de donar suport. Estic al grup d' ESO amb la Jacqui, l'altre voluntària, en Genís que és un monitor i amb l'Àngela, la terapeuta dels dilluns, dimarts i divendres. Hi ha 5 nois al grup que pateixen autisme: L'Arnau, en Pol, que és el noi que haig de donar suport,

L'Aleix en Marco i L'Emma, l'única noia amb autisme de tot el casal, ja que la diagnosi en dones és més reduït que en homes.

Avui eren tots menys en Marco, que només ve els dimecres i dijous perquè ha de venir amb la seva terapeuta, la Carmina, degut a que necessita un suport major degut a la seva agressivitat.

Les activitats d'avui eren anar al supermercat, a la *biblioplatja* i després fer caiac. Em va estranyar que la primera activitat fos anar al supermercat, però ho vaig entendre quan vaig tenir en compte que és un lloc amb sorolls i que normalment no les persones que pateixen autisme tenen la suficient autonomia per anar-hi sols.

Mentre que l'Emma, l'Àngela, en Genís i l'Arnau anaven al súper, la Jacqui i jo vam aprofitar el moment per intentar conèixer l'Aleix i en Pol. No sabíem ben bé de què parlar, però en veure que l'Aleix portava una samarreta del Capità Amèrica, no vam dubtar en parlar de Marvel, i d'aquesta manera vam tenir la nostra primera connexió. Tot i que em vaig adonar de què amb en Pol, aquella primera presa de contacte no va ser gens visual. Això és perquè a vegades els hi costa mirar a altres persones als ulls quan els hi parlem,

Més tard, vam anar a la platja, però la *biblioplatja* encara no estava instal·lada, per tant vam anar a banyar-nos. Va ser un problema que hi haguessin meduses, l'Emma es va posar molt nerviosa ja que els canvis de plans no li agraden, és a dir, no li agraden els canvis en la seva rutina. Vaig saber sobre la seva capacitat d'interpretació literal del llenguatge quan l'Àngela va preguntar a l'Emma si volia un glop d'aigua i ella li va respondre "No, hi ha meduses!".

Tot va anar genial fins que la terapeuta va haver de marxar i l'Emma no portava roba de recanvi després de mullar-se fent caiac. Va plorar i va cridar i només la podiem ajudar Jacqui i jo. Va ser una situació molt difícil, era el nostre primer dia i no sabien com solucionar aquella situació. Amb molta calma i paciència, la vam convèncer de tornar a posar-se la mateixa roba perquè ella preferia anar despullada abans que posar-se un altre cop la mateixa roba, haver d'anar amb la roba mullada a casa tampoc era part de la seva rutina i això va causar la seva crisi.

Finalment, es va tranquil·litzar i se la va posar. Malgrat això, després d'aquella experiència, vaig saber quina és l'altra cara de l'autisme.

2 de juliol:

L'activitat d'avui era anar a jugar a pàdel, els grans i els petits junts.

Vam anar fins a Arenys de Munt amb autobús. Durant el trajecte vaig seure amb en Pol i vaig intentar conèixer-lo més. És molt fàcil parlar amb ell. M'ha sorprès el fet que tingués Instagram, m'ha donat el seu i ens hem començat a seguir. Tot i així, no fa gens de contacte visual amb mi ni amb cap persona, característica comú en les persones que pateixen d'autisme.

En arribar al centre esportiu i començar a jugar, vaig adonar-me que en Pol era molt hàbil en els esports. En canvi, els altres nois no ho eren tant i quan jugàvem a "matabolets" i els mataven, s'enfadaven, deixaven de jugar i marxaven del camp o reaccionaven de manera agressiva. Crec que potser és perquè els hi costa fer de mort quan en realitat prefereixen jugar.

El que més em va sorprendre va ser que en el grup de nens de primària hi havia un nen amb síndrome de Down i autisme. En arribar a casa, vaig buscar informació, ja que em semblava un cas molt especial. Segons infosalus.com, fins a un 18% de persones amb síndrome de Down, també patiran autisme. És un percentatge que per a mi és gran pensant que creia que l'autisme i la síndrome de Down no tenien res en comú.

Casal de Junts Autisme al pàdel Arenys

3 juliol:

Avui ha vingut la Carmina, la terapeuta que vaig conèixer a Can Parpers. Ella dona suport especialment a en Marcos, que només ve dos dies a la setmana al casal.

En Marcos és un noi que diu moltíssimes paraules malsonants i pot arribar a ser molts agressiu. Ho vaig veure quan durant el matí ha estat molestant i pegant l'Arnau, tot i que són amics.

L'agressivitat és comuna en els nois amb autisme, és una manera que utilitzen per canalitzar moltes coses que potser ni comprenen ni entenen, o això crec jo.

L'Arnau és molt bon noi, però amb en Marcos canvia la seva tranquil·la manera d'actuar. En arribar a Mar Aventura de Malgrat, mentre esperàvem per anar als inflables va començar a insultar a l'Emma sense cap motiu, suposo que va ser perquè estava Marco allà.

Més tard, en acabar l'activitat quan tornàvem a l'estació, vaig parlar amb en Marcos sobre els viatges que fa a Galícia per veure la seva família i els animals que troba allà. Durant la nostra conversa el veia molt tranquil, sense dir cap paraulota ni insult. Crec que això és degut a que les repeticions d'aquestes paraules les fa quan es pot sentir més nerviós a l'hora de parlar amb una quantitat més nombrosa de gent.

Avui he parlat poc amb en Pol, però m'ha explicat que aquest matí, per primera vegada, havia anat en tren sol fins a l'escola Sinera, el lloc on fem el casal. Aquest detall tan quotidià per tothom, però no per una persona amb TEA, em fa sentir plena d'orgull per ell.

4 de juliol

L'activitat d'avui era anar a la platja amb els petits. Els grans, els del meu grup, feien de premonitors i havien de guiar als petits. L'Aleix i l'Arnau ho van fer súper bé, en canvi, en Pol es va separar del grup, suposo que va ser per la seva timidesa, i l'Emma no es va separar de mi.

L'Emma ara té més confiança en mi. Per baixar a la platja vam anar juntes agafades de la mà, cosa que em va posar contenta perquè de vegades no li agrada que la toquin. Més tard, vam donar una volta per la fira d'Arenys, ja que amb tanta gent i tants de sorolls es va posar molt nerviosa i va marxar. Això ho fa quan no se sent a

gust amb l'ambient que la rodeja, busca un lloc on hi hagi silenci ja que li costa molt suportar els sorolls.

L'Aleix no volia banyar-se i es va quedar amb un monitor. En Pol va anar a jugar a la pilota, l'Arnau jugava amb en Josep, un noi del grup dels petits. L'Emma buscava peixos i en Marco buscava gent per molestar, per això la Carmina li renyia molt.

Més tard, la Jacqui i jo vam anar a dutxar a l'Emma, els altres monitors dutxaven l'Aleix, l'Arnau i en Marco.

Els nois del casal normalment necessiten ajuda en algunes rutines diàries com posar-se la roba o dutxar-se, ja que no tenen tanta facilitat en la seva motricitat.

En acabar, vaig anar a preguntar a en Pol si necessitava ajuda, però em va dir que no. És molt autònom.

Per tornar a l'escola Sinera, l'Emma i jo vam tornar a anar juntes agafades de les mans. Ella cantava. Ho fa perquè el xivarri la posa nerviosa i canta per no escoltar. Quan ja gairebé havíem arribat al nostre destí, l'Emma em va fer un petó i vaig saber que aquell petó significava molt. Expressar sentiments és un tema bastant difícil per alguns d'aquests nens.

5 de juliol

Avui havíem de preparar una coca per esmorzar. De camí al supermercat, l'Emma ha escrit "San Fermín" en tots els cartells que ha vist que deia "7 de juliol". Això ho ha fet perquè no sap que en els cartells públics no s'ha de pintar, i si ningú no li diu que deixi de fer una cosa que no està bé, ho farà de manera continua com ha estat fent tot el matí.

Mentre fèiem la coca no hi ha hagut cap incident, però mentre fèiem temps mentre la coca es feia al forn, l'Arnau es va posar molt nerviós per una broma que l'Aleix volia fer-li, i va agafar un bat de beisbol i quasi li dona un cop molt fort al cap. L'Arnau, com el seu germà Pol, té dificultats per conduir les seves reaccions d'una manera més calmada. Això s'anomena Trastorn del Procés Sensorial i es comú entre les persones que pateixen el TEA.

Més tard, quan jugàvem al Pitxi, em vaig adonar de que a l'Aleix li costa molt donar-li un cop a la pilota. L'Àngela em va explicar que era degut a que les persones que pateixen autisme tenen dificultats en la motricitat, és a dir, tenen moviments més

lents i més malaptesa, per això l'Aleix, entre altres, li costa fer exercicis esportius o aquests tipus de jocs.

Més tard, vaig veure al germà de l'Arnau, en Pol (11 anys) donant cops de puny i puntades de peu molt fortes a les terapeutes perquè s'havia posat nerviós.

En arribar a casa vaig voler investigar sobre les probabilitats de tenir un segon fill amb autisme i segons *autismodiario*, hi ha un 18,7%. És un percentatge elevat, ja que a més a més de l'Arnau i en Pol, hi ha una altra parella de germans amb autisme al casal.

10 de juliol

L'activitat d'avui era fer escalada al territori Golem. En Marco no ha volgut venir perquè li fa por les alçades, com a l'Arnau, tot i que ell ha intentat pujar diverses vegades abans de rendir-se i fer papiroflèxia. En Pol s'ho ha passat genial, igual que l'Aleix i l'Emma, però ella més tard es va avorrir i va decidir jugar a jocs de taula sola. En acabar, vam anar al parc de Can Jalpí a veure l'estany on hi havia tortugues i ànecs i els nois van donar-los menjar. Vam gaudir molt i li vaig proposar a la terapeuta fer una excursió a Banyoles l'any que ve.

Per acabar el matí, vam decidir anar a un parc a prop d'allà on els pares havien de fer la recollida dels nois, allà hem tingut problemes amb l'Arnau. Primer, va començar a riure's de l'Aleix i en Pol en part també, els dos van fer que l'Aleix no se sentís bé i va marxar. La Jacqui i jo els vam dir que no estava bé el que havien fet i l'Arnau, a diferència d'en Pol que va demanar perdó, no es va penedir i va anar a seure al costat del gronxador on era l'Emma. Ella cantava, com sempre fa, i l'Arnau va començar a cantar cridant per molestar-la. Ella es va posar nerviosa i va començar a cridar cada vegada més alt. L'Arnau deia que era culpa d'ella quan en Genís el va renyar pel que li havia fet. Crec que l'Arnau es comporta molt malament amb l'Emma, de vegades la insulta i sobretot la fa posar-se molt nerviosa, no sé perquè ho fa, potser perquè com molts nois amb autisme que veuen que alguna persona fa una acció que els hi crida l'atenció, la repeteixen, i en aquest cas crec que repeteix les accions que fa en Marco.

11 de juliol

Avui hem anat a Illa Fantasia durant gairebé tot el dia. La Jacqui no va poder venir, per tant em vaig quedar sola amb l'Emma. La terapeuta dels dijous, la Carmina, em va advertir que l'Emma ja s'havia perdut altres anys i que havia de vigilar-la molt.

Tot va anar bé, fins que va saber que jo no podia pujar amb ella a les atraccions i es va posar trista i enfadada. Ella tenia pensat que pujaria amb mi en les atraccions, i es va crear un canvi de plans, cosa que a ella no li agrada gens. No suporta els canvis en la seva rutina, ja que els nois necessiten una rutina per seguir i si es modifica, a vegades, pensen que la resta del dia ja no podrà ser com ells volen.

Més tard vam voler anar a la piscina d'onades, però havíem de fer-nos una foto primer i just en aquell moment, la vaig perdre de vista. El primer que vaig pensar va ser en què sentiria ella mateixa estant en un lloc ple de sorolls que potser no aguanta i estaria plorant, cridant i cantant en algun lloc. Però em vaig parar a pensar i vaig saber on era perfectament, i allà era, al mig de la piscina d'onades amb centenars de persones. Va anar directe al lloc on ella volia banyar-se i em va veure i em va abraçar. Ja s'havia tranquil·litzat.

No havia pensat en què una simple abraçada deia moltíssimes paraules que a l'Emma li costava

dir.

Dia a Illa Fantasia

15 de juliol

Avui hem anat al supermercat, els nois s'han fet sols els seus entrepans. Per ells era el primer esmorzar que no el feien els seus pares. Va ser un petit pas molt important. Avui l'Aleix no ha vingut perquè només feia la primera quinzena al casal. Això ha sigut una mica confós pels seus companys

Més tard, vam tenir un canvi de plans. L'activitat que havíem de fer era anar a la *biblioplatja*, però l'ajuntament d'Arenys encara no l'havia instal·lat i l'Emma es va posar nerviosa, no li agraden els canvis. Vam decidir anar a la biblioteca, però només obria a les tardes, cosa que va fer que ella es poses encara més nerviosa i comencés a plorar.

Però a l'hora de fer l'última activitat del dia, pàdel-surf, ella s'ho va passar genial, igual que en Pol que anava a la mateixa taula que jo. Qui va tenir més dificultats va ser l'Arnau, que va anar amb caiac perquè tenia por de caure a l'aigua.

En acabar vam veure l'Aleix perquè feia el casal de vela al club marítim on érem, i en Pol va dir-li que era un traïdor i l'Aleix va deixar de somriure.

16 de juliol

Avui l'activitat era passar el dia a la platja. Esperava que estiguéssim menys estona, ja que per altres dies he sabut que els nois s'avorreixen molt de pressa si no fan diverses activitats, per això vam fer unes activitats abans d'anar-hi.

l'Emma i jo anàvem agafades de les mans, ella cantava, sempre canta la mateixa estrofa de la mateixa cançó: "Sigue nadando, sigue nadando, quiero ser como tu" i em tocava la verruga de la mà, encara que és una de les coses que menys m'agrada que em facin, vaig aguantar perquè si no sabia que es posaria nerviosa.

En arribar, l'Emma es va despullar sola, jo estava ajudant a Jacqui a posar crema a Adrià, el nen que l'havien assignat ara que l'Aleix havia marxat. L'Emma va fer pipí a la sorra. Tothom la va veure, però a ella no l'importava. Ningú li havia dit que allò no es podia fer en un lloc públic i això em va fer pensar en la seva dificultat per reconèixer la diferència entre una conducta adequada o inadequada.

El dia va anar bé. L'Arnau jugava amb en Josep, Pol va anar a jugar a futbol amb uns nois d'un altre casal i es va posar la tovallola com si fos una capa, tal com ho

feia quan jugava amb l'Aleix als superherois. L'Emma es va posar les ulleres d'aigua i va buscar peixos.

Quan ja era l'hora de tornar a l'escola Sinera, vaig dutxar i vestir a l'Emma i vam tornar a pujar agafades de les mans amb ella cantant.

18 de juliol

Avui l'Emma no ha vingut i he estat amb un altre noi, l'Arnau, del grup dels petits.

Hem anat a la piscina d'Arenys de Munt, tot i que en Pol ha vingut més tard i ha hagut de venir amb la directora de Junts Autisme.

Mai havia estat amb l'Arnau, la seva voluntària no va poder venir i vaig estar jo amb ell. Sempre l'havia vist com un noi agressiu perquè es baralla molt amb un altre noi, en Pol (germà petit de l'Arnau del grup ESO) tot i que avui he sabut on era el problema. Al matí en Pol i l'Arnau s'havien barallat a cops de puny. L'Arnau plorava però es va anar tranquil·litzant.

Quan hem arribat a la piscina ha sigut estrany, ja que l'Arnau no volia estar amb els seus companys. Pensava que era perquè com que no (...) ulleres no podia veure gaire bé que feien els altres nois, però no era per això. En preguntar-li, em va respondre que tenia por, però no d'ofegar-se jugant ni res d'això, tenia por que en Pol el tornés a pegar cops. Em va fer molta pena.

Junts Autisme a la piscina d'Arenys de Munt

Llavors vaig veure que en Guillem, un altre noi, i la seva voluntària tampoc s'ho estaven passant molt bé, i vaig proposar-los jugar a l'UNO i van acceptar.

Tot va anar bé, fins que en Pol va voler venir a jugar i a l'Arnau no li va fer gràcia, però tot i això van estar jugant junts una estona sense problemes. Més tard, va venir

l'altre Arnau, el del grup d'ESO, i va començar a discutir amb el seu germà Pol. Ell es va enfadar, es va aixecar i li va donar un cop amb la mà oberta en l'espatlla de l'Arnau petit que no portava samarreta i si va deixar una marca vermella.

Vam separar en Pol de l'Arnau. No entenia per què si en Pol s'havia enfadat amb el seu germà, havia de pegar a una altra persona. L'Arnau en cap moment havia tingut intencions de tornar a pegar en Pol, suposo que per aquest motiu, perquè l'Arnau no era capaç de fer mal a una altra persona, en Pol li pegava tant com volia.

Finalment em vaig apartar amb l'Arnau de tota la gent que havia vingut a veure què havia passat, i ell es va calmar tot i que no va parar de plorar fins que no el van venir a buscar els seus pares. Durant el camí cap on era la recollida, l'Arnau em va explicar plorant que en Pol sempre li està donant cops i el té por. Allò que em va dir em va trencar el cor.

Quan vaig comentar el que havia passat amb l'Arnau amb una terapeuta de Junts, em vaig adonar de que té un trauma degut a que va tenir una mala passada amb Pol, aquest moment se'l repeteix constantment i ha generat por en ell.

La repetició de records o la repetició en general, és una de les característiques més destacables de l'autisme.

19 de juliol

Avui hem anat al supermercat per comprar els ingredients per fer galetes. L'Emma ha trobat els ingredients molt de pressa, abans que ningú altre.

En arribar, hem començat a fer la massa tal com deia en les instruccions visuals, que són petits dossiers per ajudar a comprendre pas a pas qualsevol activitat amb imatges. A més a més del nostre petit grup, han vingut dos nois del Casal de l'escola Sinera i tots junts hem fet les galetes.

Però l'Arnau es va enfadar perquè volia fer-ho tot ell sol i del seu enuig va trencar un ou i es va tacar la samarreta, i quan va veure el que havia fet, s'havia donat compte que tenia un ou a la mà i va començar a riure.

Mentre les galetes es feien al forn, vam decidir de manera espontània veure una pel·lícula tots junts. A petició d'un noi del casal del Sinera, vam veure *Amanecer*, i l'Emma no ho va tolerar molt bé, ja que ella volia veure *Frozen* i escoltar les seves cançons, per tant va decidir anar cap l'ordinador i posar-la. Quan l'Àngela li va dir

que no podia fer això, l'Emma es va posar nerviosa. Va començar a cantar cada vegada més i més, alt i va estirar dels cables de l'ordinador fins que aquest es va bloquejar. Finalment, l'Emma va anar amb l'Àngela a tranquil·litzar-se al passadís.

Més tard vam menjar les galetes, l'Emma les va voler compartir amb Jacqui encara que ja no era al nostre grup i em va semblar un gest preciós tenint en compte que a les persones amb TEA tenen dificultats per compartir.

Per acabar el matí, fèiem una gimcana aquàtica, però l'Emma no portava roba de recanvi. Vam anar a un petit saló de l'escola i va dibuixar la seva joguina preferida, el seu arca.

Hi havia un altre nen del casal de l'escola Sinera que no podia fer la gimcana i ens vam quedar tots tres dibuixant. A l'Emma li va ser difícil compartir els colors, però ho va fer i finalment, en acabar el dibuix del dinosaure que el nen havia fet, l'Emma el va mirar i va dir "Que bonic!"

22 de juliol

Avui el dia no ha començat com esperava. En Genís ha vingut unes hores més tard amb nosaltres, a la Jacqui l'han canviada amb el grup dels petits i l'Àngela, ha hagut d'anar a donar suport a una altra terapeuta perquè en Pol havia tornat a pegar a l'Arnau. Per tant, em vaig haver de quedar sola amb l'Emma, en Pol i l'Arnau. No ha sigut gens fàcil. L'Emma estava tranquil·la, jugant amb el seu vaixell de joguina que diu "arca" mentre cantava la mateixa part de la mateixa cançó de sempre. L'Arnau també cantava la cançó, però una altra estrofa, cosa que a l'Emma li va molestar molt. Es va posar nerviosa i va començar a cridar. Vaig haver d'intervenir, en Pol reia la gràcia de l'Arnau i per tant ell seguia. Vaig dir-li que havia de parar de cantar o fer-ho més fluix per no molestar als altres, em va costar fer que pares, però ho vaig aconseguir i vam estar tranquils. No deixaven de preguntar-me on era l'Àngela. Feia una hora que havíem d'anar al supermercat a comprar els ingredients per fer els entrepans de l'esmorzar.

Uns minuts més tard va aparèixer l'Àngela amb una bossa del supermercat amb els ingredients dels entrepans i els nois es van calmar.

Més tard, vam anar fins a la *biblioplatja* i vam estar llegint llibres una estona. Emma va escollir llegir llibres de la Peppa Pig, cosa que va fer que en Pol es rigui d'ella,

però l'Emma no va entendre el perquè. En venir en Genís vam anar a banyar-nos en la platja abans de fer pàdel surf un altre cop. El meu company de taula va ser en Pol, tot i que més tard va anar ell sol en la taula, igual que l'Emma, que al principi va tenir por d'anar sola i posar-se dreta, però ho va aconseguir.

En Pol, L'Arnau i l'Emma abans de fer pàdel surf

23 de juliol

Avui és l'últim dia del casal d'estiu. L'activitat era passar el matí a Jalpí Aventura, que és un lloc d'atraccions però sobre arbres, és a dir, a uns certs metres sobre el terra. Una de les coses que més por em donen són les altures. Tinc moltíssima por d'estar en un lloc alt encara que sigui un metre. I vaig comprovar que l'Arnau comparteix aquesta por amb mi.

Després de posar-nos els cinturons de seguretat i les eines per aguantar-nos i passar per les cordes, vam anar al primer circuit, un dels més fàcils segons deien els monitors, que era a uns tres metres d'alçada.

Primer havíem de pujar per una corda a l'alçada de l'arbre on comença circuit i seguidament un pont per arribar a la corda per on havien d'arribar per continuar. Però Arnau no va poder continuar, en Genís el va voler ajudar, però no va ser molt útil. Van venir tres monitors del centre de Can Jalpí a ajudar-li, però ell s'havia enfonsat en el pànic al veure l'altura a la que era. Jo també tenia por, i l'Emma ho sabia, i no para de dir-me "Jo sóc valenta, no passa res Vivi" i m'acariciava el braç. Uns 15 minuts més tard, Arnau va cedir a baixar per unes cordes que els monitors li van donar. En acabar el recorregut, vaig decidir no fer un altre com Pol, l'Emma, l'Àngela i en Genís volien, per tant em vaig quedar fent companyia a l'Arnau, que em

va demanar si el podia acompanyar a omplir la seva ampolla d'aigua a una font que es trobava a l'altre punta del carrer. Vam estar el camí parlant de jocs, com sempre, ja que li encanten. En arribar, ja havien acabat de fer el circuit que era a 10 metres d'alçada! I vam marxar a on es feia la recollida, però abans d'acomiar-nos, ens vam fer una foto.

Grup ESO del Casal d'estiu

7.5 Colònies a Junts Autisme

En aquestes colònies el nen que m'han assignat ha sigut en Mario un nen de 8 anys, que vaig conèixer el 8 de juny a Can Parpers. Dies abans, la directora de les terapeutes m'havia donat un dossier amb les necessitats i coses a tenir en compte amb ell, coses com que no podia cordar-se sol les sabates, ni sabia dutxar-se sol, ni dormir sol. Tot i això, una de les qualitats més destacables de Mario és que és un nen molt afectuós.

Durant les colònies vaig tenir una sèrie de problemes. Mario és un nen molt prim que no menja de manera adequada. Això em va recordar a mi mateixa quan era petita, per tant, vaig intentar que menges utilitzant els trucs que els meus pares utilitzaven amb mi, i a vegades funcionava i a vegades no, però per poc que fos intentava que alguna cosa si menja.

Mario és un noi a qui li agrada estar amb altres nois i depèn del que facin els altres nens, fa una cosa o un altre.

Va ser una sorpresa per a mi quan vam començar a desfer les maletes i fer llits i vaig veure que en Mario necessitava bolquers. Vaig pensar "és molt gran per portar bolquer", però també vaig entendre que no té la mateixa situació que un altre nen neurotípic (és a dir, que no té autisme). Va ser difícil i fins i tot fastigós, em vaig sentir com una mare de veritat. El més difícil de canviar-li el bolquer era que en Mario estigues quiet, ja que em deia que odiava que el neteges així que li vaig proposar comptar fins a 40, i ell ho va fer. Vaig utilitzar aquest mètode perquè no es posés nerviós mentre el feien una cosa que no li agradava.

El primer dia va ser lleuger i divertit, però a la nit no recordava que en Mario li costava dormir sol i quan estava a punt d'adormir-me vaig notar com venia al meu llit i posava el seu cap al meu braç, braç que l'endemà em feia mal.

El segon dia va ser una mica més difícil, Mario no parava de repetir-me "Quiero piscina con los nenes", però la piscina era l'última activitat del dia. Així doncs vaig estar intentant evitar la piscina perquè féssim les altres activitats de les colònies. I va arribar el moment d'anar a la piscina a banyar-se i jugar amb els altres nois del casal. Però quan havia de canviar la roba de Mario i posar-li el banyador, vaig adonar-me de que el bolquer feia molta pudor. Per aquest motiu Mario va ser l'últim noi en ficar-se en la piscina, cosa que li va molestar.

Es va apropar a mi plorant i dient "quiero salir con los nenes", volia que tothom sortís de la piscina per entrar ell sol el primer. Llavors ho vaig entendre, el primer dia Mario va entrar dels primers i havia agafat una rutina, i en veure-la modificada havia reaccionat així. Va asseure sobre les meves cames i es va tombar al meu pit plorant una hora fins que vam sopar.

Més tard, el vam anar els dos a rentar-nos les dents. Vam anar al llit i fins que no es va adormir, abraçat a mi, no em vaig anar amb els altres voluntaris.

L'endemà al matí em vaig llevar malalta, tenia gastroenteritis. No parava d'anar al lavabo i vomitar.

Mario i jo abans de dormir

Una companya es va quedar part de l'estona amb Mario, però no em sentia bé si no era amb ell

ajudant-lo. Vaig intentar fer tot el que podia encara que em trobava dèbil.

Vaig tenir molt en compte la situació del dia anterior en la piscina perquè no es tornés a repetir, i vaig ser ràpida canviant-li la roba i el bolquer abans que els altres nens anessin a banyar-se. Em va resultar, fins i tot, una situació bastant còmica.

Finalment, vam fer les maletes i vam tornar a Arenys. Anar des d'Arenys fins a casa meva amb una maleta amb gastroenteritis em va semblar una tasca impossible, però els mateixos pares de Mario em van portar a casa en cotxe, perquè casualment viuen en el barri del costat del meu.

Durant el trajecte Mario va dir als seus pares que s'ho havia passat molt bé amb mi i em van semblar una de les paraules més tendres que m'havien dit mai.

7.6 Aquest ha sigut el final del meu voluntariat?

Durant tot aquest voluntariat he après moltíssimes coses. Els nois del casal i les colònies són persones realment plens d'alegria i tendresa, d'amabilitat i felicitat que acaba sent contagiosa. Els terapeutes són tan acollidors que sembla estar en una gran família. Per això, he decidit continuar el meu voluntariat durant tot el que queda de curs 2019-2020, i continuar ajudant i donant un cop a mà a les persones que més ho necessiten, a les famílies i a tot l'equip de Junts Autisme. Aquestes experiències et fan pensar sobre el que pot ser important en la vida de cada persona i et fan veure el dia a dia des d'una altra perspectiva diferent i t'ajuda a apropar-te a persones úniques.

Continuar el meu voluntariat a Junts Autisme no significa només ajudar a una persona en tasques diàries, sinó que significa molt més. Significa aprendre a posar-se en la pell dels altres, a valorar els petits avenços de les persones que pateixen autisme, a saber interpretar el llenguatge únic de cada persona, a estar al costat d'una persona sense estar-ho, saber donar espai suficient sense allunyar-se massa. Però, sobretot, significa comprendre un món totalment nou i diferent que no molts adolescents estan disposat a conèixer. Un món que encara falta per descobrir.

8. BRUNO CASTEJÓN , CAMPIÓ DE PIRAGÜISME

En Bruno Castejón té 38 anys i fa 4 mesos que li van ser diagnosticar TEA. Aquesta diagnosi l'ha ajudat a entendre finalment moltes situacions de la seva vida, que segons m'ha explicat, durant la seva infància i l'adolescència, no sabia ben bé que li passava i pensava que la gent era estranya o potser l'estrany era ell.

Explica que saber la resposta a aquesta pregunta l'ha fet sentir alleujat, tot i que no coneixia aquest trastorn.

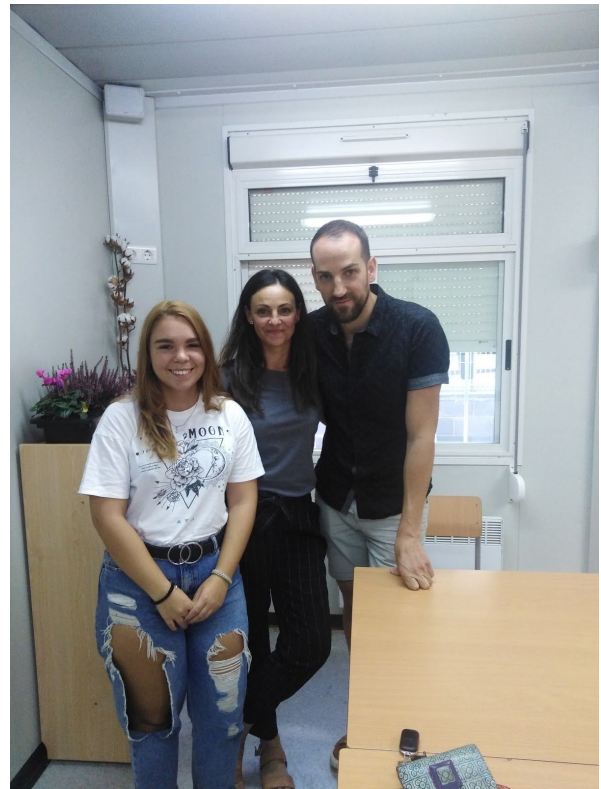
Per tota la seva família ha suposat una cosa difícil d'assimilar, però la seva dona l'ha ajudat a tenir un suport terapèutic en l'associació d'autisme de Mataró.

En la seva etapa adolescent no va ser gens fàcil. Tot i que en Bruno tenia alguns amics, altres no entenien per què era diferent i no el tractaven bé. Ell no va rebre cap classe d'ajuda terapèutica, cosa que va fer que tingués comportaments agressius, deguts també al constant canvi que va patir durant la seva joventut.

en Bruno explica que a causa del TEA sempre ha sigut molt tímid i això afecta tant en la seva vida acadèmica, com social i laboral. Tot i que la timidesa no ha impedit que tingui un obtingués el títol de secundària, uns bons amics i una dona amb la qual ha tingut una filla.

El seu primer treball estava relacionat amb l'activitat que ell més estima, el piragüisme, treballant com a monitor. Però va haver de deixar aquest treball, perquè degut el seu TEA, no podia acceptar que ningú li digués el que havia de fer.

Malgrat que ja no treballi com a monitor, en Bruno ha continuat practicant aquest esport fins a convertir-se en campió d'Espanya i creu que això és degut a una dels avantatges de tenir aquest trastorn, la persistència del que realment li agrada.

Bruno Castejón, la seva dona i jo.

Per acabar, en Bruno encoratja a tots els pares amb fills que pateixen TEA, que els acceptin i els ajudin com més aviat millor perquè el paper dels progenitors és el més important, sobretot els primers anys i que un suport terapèutic pot fer que aquell noi o noia no se senti tan sol com ell es va sentir.

9. L'AUTISME EN LA FICCIÓ

Avui dia una de les formes d'entreteniment més populars de les persones és mirar sèries i pel·lícules, ja sigui en plataformes digitals o no i el tema de l'autisme s'ha tornat popular en els darrers anys gràcies a sèries com The Big Bang Theory o una de les més recents: The Good Doctor.

Hi ha una sèrie que destaca parlant sobre l'autisme en l'adolescència: Atypical. Aquesta sèrie tracta sobre com en Sam, un noi de 16 anys amb autisme, vol demostrar que pot ser suficientment independent.

Durant el transcurs de les tres temporades que té la trama, es pot veure les diferents característiques de l'autisme reflectides en les accions i les coses que diu en Sam.

Per exemple, en una de les escenes es pot veure la interpretació literal que té, quan una companya li dona una tarja on diu "Bee-mine" i ell no entén el doble sentit que hi ha entre la frase i una abella fins que no li expliquen.

Un altre exemple és una característica que es dona en molts casos amb TEA: molts nois pateixen hipersensibilitat als sorolls que acaba provocant estrès i fins i tot por, per això en Sam porta uns auriculars per cancel·lar tot tipus de so.

Portada de Atypical

Durant la sèrie també podem veure quins són els seus interessos personals, en aquest cas es tracta dels pingüins i d'alguna manera, relaciona tots els canvis que està passant en la seva família degut a la separació dels seus pares, el canvi

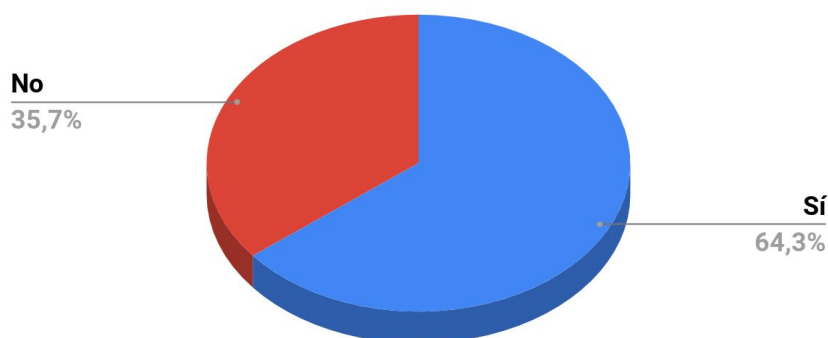
d'institut de la seva germana, qui li donava suport i la seva confusió en els seus sentiments amorosos.

En conclusió, crec que aquesta sèrie reflecteix de manera realista (ja que no totes són encertades) l'autisme i crec que és una bona manera de conscienciar als milions d'espectadors que veuen Netflix.

10.RESULTATS ENQUESTES AL PROFESSORAT DEL BIADA

Per fer aquesta part he preguntat de forma anònima a 42 professors de l'institut Miquel Biada, una sèrie de preguntes sobre el seu coneixement, formació i experiència sobre l'autisme. Aquestes són les conclusions de cada pregunta:

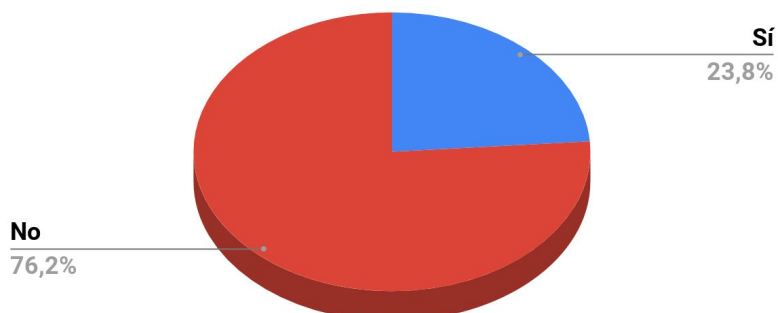
Tens o has tingut un alumne amb autisme?

Amb aquest gràfic podem veure com un 64,3% dels professors que han respost l'enquesta tenen o han tingut un alumne amb autisme, és a dir, més de la meitat dels professors que han respost haurien de tenir alguna mena de formació sobre l'autisme.

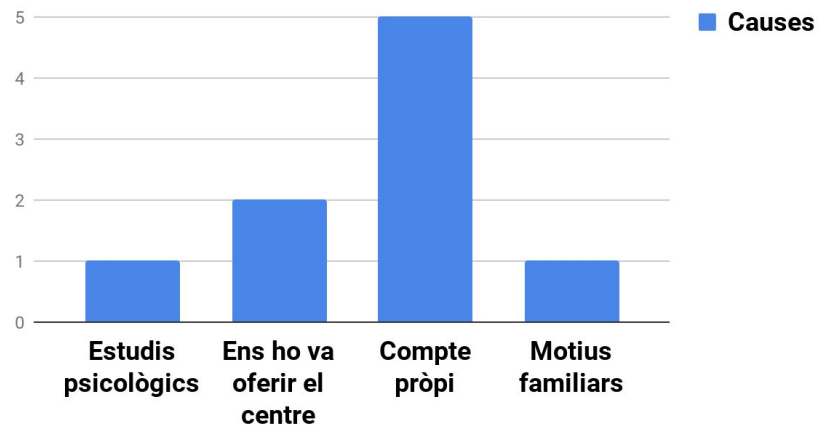
Comprovant aquest gràfic, podem veure que de les 27 persones que han respost que sí que tenen o han tingut un alumne amb autisme, la majoria no han rebut cap mena de formació per saber com tractar a un alumne.

Has rebut alguna mena de formació?

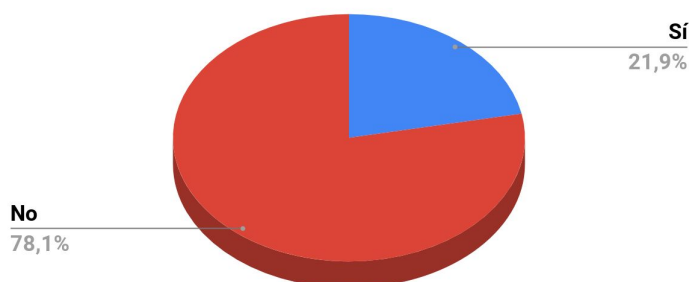
De les persones que sí van fer una formació, una persona (11,1%) té la formació gràcies als seus estudis de psicologia, dues persones (22,2%) tenen formació degut a que el centre on treballaven els ho va oferir. Un altre 55,5% representa les persones que va decidir formar-se per compte propi i un altre 11,1% representa a una persona que va decidir formar-se per motius familiars.

Perquè vas decidir fer la formació?

Amb aquest esquema podem deduir que de 42 professors, només un 21,4% té una formació, i per tant sap com tractar a persones amb autisme, tot i que el número total de personas que tenen o han tingut un alumne amb TEA és superior al 64%.

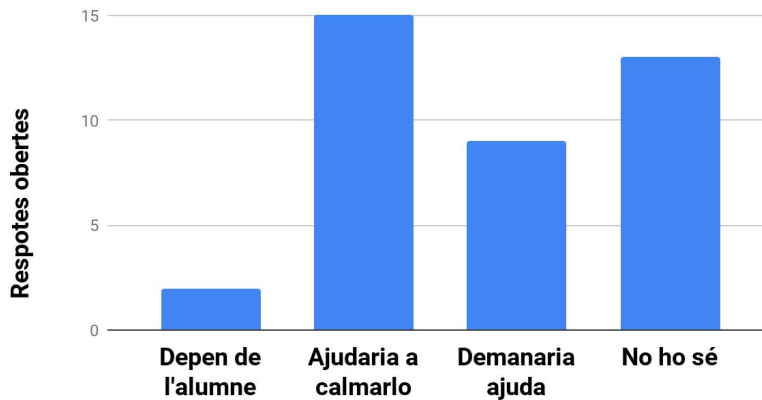
Si has tingut un alumne, has viscut una crisi?

D'aquest gràfic podem treure la conclusió de que dels professors que sí que han tingut un un alumne amb TEA, hi ha casi un 22% de professors que han viscut una situació de crisi amb l'alumne, és casi el mateix nombre de professors que tenen

una formació i tenen coneixement sobre com actuar davant d'una crisi.

Com actuaries davant una crisi d'un alumne?

Aquest gràfic amb les respostes de la última pregunta que he fet en la meva enquesta podem veure com un 31% no sap com actuar davant una crisi d'un alumne amb TEA. Un altre 21% demanaria ajuda a algun

altre professor o a alguna persona del departament d'orientació.

Les persones que decidiren ajudar-lo a calmar-lo representen casi un 37%. Les maneres de calmar-lo més anomenades han sigut: fer-lo sortir de classe per donar-li un ambient més relaxat i tranquil, parlar-li dolçament i fer-lo mirar al ulls del professor, donar-li espai i temps i intervenir passat una estona la crisi.

El percentatge de persones que actuarien depenent de les necessitats de l'alumne representen menys d'un 5%

En la meua opinió, no hi ha una resposta correcta, en una crisi d'una persona amb TEA s'ha de actuar depenent del que sigui més necessari per l'alumne i per saber què seria el necessari, s'hauria de tenir una formació prèvia.

En conclusió de les respostes de les 42 persones del professorat de l'Institut Miquel Biada, hi ha un gran nombre de professors que haurien de tenir formació per tractar amb alumnes amb el Transtorn de l'Espectre Autista ja que més de la majoria tenen o han tingut un alumne que ho pateix i no sabrien o no actuarien de manera concreta davant una crisi.

11.INTERVENCIÓ DEL PROFESSORAT DAVANT D'UN ALUMNE AMB TEA

A continuació es detallen una sèrie de característiques que poden ajudar al professorat a detectar un cas amb TEA. Aquestes característiques han estat extretes del llibre Working with an Asperger Pupil in Secondary Schools de Judith Colley.

11.1 Què poden observar els professors d'un alumne amb TEA?

- Solen estar sols en els estones de pati. Busquen a professors o adults amb els quals parlar
- La resta de companys de la classe el rebutgen o ignoren, ho veuen "estrany o rar"
- La relació amb els companys de vegades és conflictiva. Tenen reaccions desproporcionades o exagerades quan un company li fa algun comentari que ell interpreta com ofensiu.
- Mala lletra i presentacions caòtiques.
- Hi ha assignatures en què tenen molta dificultat encara que en altres els hi va molt bé.
- Mai pregunta un dubte ni participa / No deixa d'interrompre. (Podem trobar casos en d'un extrem o un altre)
- No apunten els deures a l'agenda, ni tampoc les dates de exàmens.
- Tenen un llenguatge massa correcte i presumeix d'això (pedant).
- De vegades parlen als professors amb massa familiaritat, com si fossin "col·legues".

11.2 Indicacions i consells a tenir en compte per als professors

Introducció al centre de secundària

És important tenir en compte una sèries de recomanacions per tal que l'alumne s'incorpori amb normalitat al centre de secundària:

- Es recomendable que algú professor del centre visiti l'alumne durant la seva etapa de primària abans de començar la secundària.
- Pot resultar de gran ajudar donar-li un paper amb les normes del centre i de l'aula.
- Donar un llistat amb els materials que necessita pel curs
- Donar per escrit amb antelació els detalls sobre l'hora del pati: si necessita portar diners per l'esmorzar o se l'ha de portar de casa.
- Fer-li saber on i quan es pot reunir amb el seu tutor o persona de suport.

Organització personal

L'etapa de la secundària és més complicada que la de primària i l'alumne pot trobar l'organització més difícil. A l'hora d'organitzar tot el material que farà servir, seria recomanable que:

- Pugui utilitzar varies motxilles o estoigs.
- A ser possible l'alumne podria tenir un armariet per guardar els seus objectes.
- Se li doni més temps per acabar les classes per si necessita acabar de copiar apunts.
- Tingui més temps en acabar les classes per si necessita guardar les seves coses de manera ordenada, ja que sinó es podria posar nerviós.

Rutines

Les persones que pateixen autisme han "d'organitzar el seu dia" a base de rutines. Si aquestes canvien poden demostrar enuig. Per tant, s'hauria d'intentar el següent:

- Podem ajudar comunicant-li amb antelació qualsevol canvi com pot ser d'aula o de professor o d'activitat.
- Hauria d'escriure en l'agenda els esdeveniments pròxims i els seus detalls
- No "sobrecarregar" la informació que donem als alumnes.

Comunicació

És una dificultat que comparteixen els alumnes amb autisme. No és fàcil relacionar-se amb persones que no coneixen.

- Fomentar les salutacions entre companys i professors
- No ficar pressa i si es pot, parlar una estona amb ell al final del dia.
- Pot tenir falta de contacte visual o expressions facials idònies.
- Evitar sarcasmes i bromes, ja que interpreten el llenguatge de forma literal i segurament no entenguin la broma.

Interacció social

Degut a que tenen dificultats en la comunicació amb les altres persones, poden semblar arrogants, testarruts i fins i tot maleducat. Algunes indicacions són:

- No prendre-ho com una cosa personal.
- Explicar-li què pot ser apropiat i què no, de manera calmada.
- Si és necessari, es pot comptar amb l'ajuda de fora del centre

Bullying

Aquest és un problema freqüent en els adolescents que pateixen algun grau d'autisme, ja que molts companys els veuen estranys i ho prenen com a motiu de burla. Per evitar aquests casos podem:

- Fomentar una "tècnica" de col·legues/amics ja que en moltes ocasions la persona afectada no es podria donar compte de que l'estan enganyant o fent bromes.
- Assegurar que els conflictes anteriors queden resolts per definitiva.
- Fer que l'alumne afectat marxi uns minuts abans per evitar la multitud de gent en els corredors i escales.

Alguns alumnes amb TEA poden intimidar o fins i tot fer mal als seus companys, pot ser degut a que no siguin capaços d'entendre que estan fent sentir malament als altres o bé perquè estan interessats en temes que impliquin violència i no saben quan es pot utilitzar i quan no, en aquest cas, s'ha de tractar amb un persona de suport.

Instruccions

Poques vegades els alumnes amb algun grau d'autisme saben com comportar-se, per això, una llista amb instruccions pot ser un de gran utilitat. Per exemple, si hi ha una sortida al teatre, ha de saber quan aplaudir.

- Dona instruccions simples i breus
- Utilitza frases clares, sense doble sentit
- És útil donar-li les instruccions per escrit i que ho conservi
- Intenta anticipar preocupacions que pot arribar a tenir com què fer durant l'evacuació d'un incendi o què ha de fer si plou durant l'hora del pati.

12.VIDEO

Què és l'autisme? Com puc tractar amb una persona que la pateix?

He volgut fer aquest vídeo perquè avui dia les xarxes socials són un punt clau per conèixer diferents temes, i el meu objectiu és que tothom sàpiga què és l'autisme, quins graus existeixen i com ajudar-los. Vull intentar fer entendre que les persones que pateixen aquest trastorn són nombroses i poques vegades les solem tenir en compte dins la nostra societat.

Vull aconsellar com tenir una millor comunicació amb les persones amb autisme ja que no és tan difícil com pot semblar. També pretenc conscienciar al màxim de persones possibles amb aquest vídeo perquè crec que és un bon mitjà per donar a conèixer què és l'autisme.

13. CONCLUSIONS

Gràcies a aquest treball m'he pogut endinsar una mica dins del món de l'autisme, que té un ampli ventall de graus.

He pogut veure des del primer pla les dificultats en les coses més quotidianes. He pogut descobrir que l'autisme porta anys d'estudis (més dels que creia), però que tot i això, encara queda molt per saber sobre aquest trastorn.

També he pogut veure com molta gent encara creia mites que no són gens certs i poden arribar a ser absurds.

Una de les coses que més m'han sorprès ha sigut veure reflectits característiques en l'adolescència del meu treball teòric en els nois del Casal i veure, diàriament, com puc ajudar de la manera idònia a cada noi, ja que cada persona és un món i cada noi té unes necessitats diferents. Estar amb l'Emma m'ha donat una altra percepció de les coses que m'envolten i m'ha fet prendre les coses amb més paciència, ja que amb ella he necessitat molta. Però sobretot m'ha fet valorar de manera única i especial cada petó i cada abraçada, tenint en compte les dificultats que ella té per fer-ho, per això vaig decidir continuar a Junts Autisme tot i que no ho tindrè en compte per al meu treball de recerca.

Fer l'entrevista a Bruno Castejón em va fer pensar en la importància d'un diagnòstic en una edat primerenca per ajudar al desenvolupament de l'infant al llarg de la seva vida, a més a més de la importància de tenir una família que et doni suport en les seves dificultats i del paper de l'institut, ja que és una etapa amb molts canvis i moltíssimes coses noves per descobrir.

Pel que fa al professorat de l'Institut Miquel Biada, es podria dir que falta formació al professorat, i m'agradaria que es pogués fer amb l'ajut de Junts Autisme.

Pel que fa a la meua hipòtesi, es pot concienciar a totes les persones sobre l'autisme mitjançant l'ajuda d'associacions com Junts Autisme que lluiten per tenir en compte a la gent amb aquest trastorn dins de la nostra societat.

En conclusió, tot i que aquest treball m'ha semblat difícil per la recerca de l'autisme centrada en l'etapa de l'adolescència (la majoria és de la infància), he volgut plasmar la meua experiència i visió, perquè la persona que llegeixi el meu treball sàpiga endinsar-se en el profund món de l'autisme com he fet jo.

14. LLISTA DE REFERÈNCIES

14.1 Webgrafia:

<https://www.uv.es/uvweb/master-intervencion-logopedica/es/blog/diagnostico-tratamiento-del-trastorno-desintegrativo-infantil-1285881139898/GasetaRecerca.html?id=1285964612758>

https://www.asperger.es/sindrome_asperger_infancia_sintomas.html

<https://neuropediatra.org/2018/04/02/aumenta-autismo-2-de-abril/>

<https://www.healthline.com/health/autism-in-women#symptoms-in-women>

<https://www.autisme.com/autisme/documentacio/documents/Edad%20adulta%20y%20adolescencia.pdf>

<http://autismodiario.org>

<https://www.autismspeaks.org/what-causes-autism>

<https://www.universidadviu.es/autismo-asperger-diferencias-existen/>

<https://www.isep.es/actualidad-educacion/mascara-social-mujeres-autistas-no-diagnosticadas>

https://espanol.ninds.nih.gov/trastornos/el_sindrome_de_rett.htm###targetText=El%20s%C3%ADndrome%20de%20Rett%20es%20un%20trastorno%20en%20el%20desarrollo,caminar%20convulsiones%20y%20retraso%20mental.

https://espanol.ninds.nih.gov/trastornos/el_sindrome_de_rett.htm###targetText=El%20s%C3%ADndrome%20de%20Rett%20es%20un%20trastorno%20en%20el%20desarrollo,caminar%20convulsiones%20y%20retraso%20mental.

<https://akroseducational.es/blog/trastorno-desintegrativo-infantil-todas-las-claves/>

14.2 Bibliografia

Working with an Asperger Pupil in Secondary Schools- Judith Colley

ANNEX

Entrevista a Bruno Castejón, campió d'Espanya de piragüisme.

Preguntes:

1. Quan vas ser diagnosticat amb TEA?

Vaig ser diagnosticat el mes de juny d'aquest mateix any, gràcies a la meua dona. Vam estar fent proves per diferents trastorns fins que ens vam adonar de que tot tenia un perquè quan ho relacionem amb TEa. des de llavors he estat anant a teràpia

2. Com et vas sentir quan ho vas saber?

Per una part malament per tenir autisme però per una altra part bé, llibertat perquè vaig entendre moltes coses que m'havien passat, vaig entendre com havia anat la meua vida fins ara.

3. Coneixies el trastorn?

No, no coneixia ni el trastorn ni ningú que el patís, no tenia ni idea.

4. Què va suposar el coneixement d'aquest trastorn per a la teua família?

Per una part tranquil·litat per saber què em passa i poder tractar-ho, començar teràpia que l'he començada fa poc i a veure com evoluciona.

5. Com ho vas viure en la teua etapa d'adolescent?

Per a mi va ser complicada, era una mica gamberro, potser més del que havia de ser. He viscut moltes mudances i aquests canvis d'escola i rutina m'afectaven negativament. Vaig deixar els meus estudis quan tenia però finalment els vaig reprendre.

6. Vas rebre algun tipus d'ajuda?

Com ho he sapigut fa poc, no vaig rebre cap tipus d'ajuda fins ara.

7. Com va ser la teua experiència a l'educació secundària?

Vaig tenir una època en la que no entenia perquè havia d'estudiar, pensava que ningú no em podia obligar a fer allò que jo no volia, i vaig començar a distreure'm en classe i vaig acabant suspentent totes les matèries. Llavors vaig pensar que no podia continuar així i vaig començar a recuperar el ritme d'estudi, però en diferents anys. Un any vaig suspendre totes, al següent

només tres, el següent dos i així vaig continuar. Vaig haver de posar-me les piles. Però sí, vaig tenir una època més difícil on creia que ningú no podia dir-me què havia de fer o què havia d'estudiar.

8. El companys comprenien la teva situació? Com reaccionaven?

Jo sempre m'he sentit diferent, raro. Tenia alguns amics però sempre hi havia gent que em mirava de manera estranya, dient que era "el especialito". I llavors podia ser "el especialito raro" o "el especialito guay" per als meus amics. Vaig ser el raret de classe.

9. Va suposar problemes a l'hora de fer noves amistats?

Una mica, sempre he sigut tímid per conèixer gent i fer nous amics. Tot i que he felt alguns amics, em costava molt obrir-me

10. I a l'hora d'enamorar-te?

No tant, són molt enamoradís. Segons diu la meva esposa no tinc tantes dificultats a l'hora d'expressar-li els meus sentiments. Diu que en aquest àmbit, a l'hora de demostrar la meva estima per algú la meva comunicació no em resulta tan difícil.

11. Com afectava a l'hora de fer exàmens? / estudiar/ rendiment acadèmic?

A vegades em distreia i suspenia, però bé, recuperava les matèries que em costaven.

12. Quines activitats t'agradava fer en la teva adolescència? Preferies fer-les sol o acompanyat?

L'esport, però individual. M'agradava el fútbol i vaig intentar anar a un equip, però realment ho vaig deixar perquè prefereixo anar a la meva bola. Vaig arribar a ser campió d'Espanya de piragüisme. I crec que gràcies al TEA em vaig bolcar més en practicar i practicar, passava hores practicant al dia. Vaig ser persistent. El meu interès va anar cap els esports.

13. Com va afectar al teu primer treball?

El meu primer treball va ser amb 20 anys de guia de piragüisme, als Pirineus quan m'acabava de mudar amb la meva mare. Vaig trobar un treball del que més m'agradava.

14. Et desenvolupaves bé en el teu treball?

Era tímid. Els meus caps sempre em deien que havia de parlar més, perquè clar, havia de parlar amb els clients en la bassa. Aquesta part sempre m'ha costat, parlar amb la gent. I també l'autoria, no m'agrada que em manin o que em diguin que haig de fer i és el que més problemes m'ha donat al món laboral. Em poso molt nerviós.

15. I com actues quan et poses nerviós?

Em començo a escalfar, però m'ho vaig retenint tot i ho vaig aguantant, ho vaig aguantant fins que a vegades exploto. Normalment no ho faig, em guardo els meus sentiments, però això em crea molta tensió i deixo de tenir tanta comunicació.

16. Creus que la teva adolescència hauria estat més fàcil si haguessin existit associacions com Junts Autisme?

Si, hauria sigut molt més fàcil. M'hauria sentit molt més comprès i donat suport. Hauria sigut més fàcil, gràcies també als recursos que et donen. Hauria anat a un psicòleg i teràpia. Sabent el què et passa, ja saps com actuar. Jo no sabia si la gent era rara o ho era jo o què devia fer en situacions amb la gent. I jo no entenia perquè la gent em mirava de forma estranya si jo em sentia normal. Hauria après a comportar-me d'un altra manera davant la societat a saludar a les persones o dir-lis coses que en realitat no devia. Aprens a fingir una mica.

17. Que recomanaries als joves que pateixen aquest trastorn? i a les seves famílies?

Als pares els hi recomano que si tenen alguna intuïció de que el seu fill o filla pot tenir algun trastorn, que li facin les proves lo abans possible perquè el nen estarà millor. Perquè es pot tractar amb teràpies i fer que aquesta persona ja entengui i compregui més coses del seu voltant i que no es sentin malament i incomprenduts.

Els pares no han de pensar que el seu nen no és normal ni han de negar-ho. És difícil d'acceptar, la meua mare encara no ho fa. Però s'ha de fer pel bé de la persona amb Autisme.